

Loňský rok se stal rokem nástupu nových webových technologií, jako jsou kaskádové styly (CSS) a dynamické HTML (DHTML). Zároveň se představila řada nových verzí vizuálních webových editorů, které nejen umožnily tyto technologie používat, ale také zprůhlednily svůj přístup k HTML. Chip vám teď jeden z nich představí.

Stroj na webové stránky

S verzí 3.0 svého webového editoru CyberStudio přišla také firma GoLive Systems. Nabídla tak kompletní prostředí pro přípravu webových stránek, které je vhodné, díky podpoře češtiny a slovenštiny, i pro naše podmínky. GoLive CyberStudio je dostupné pouze pro počítače Power Macintosh a kompatibilní, což mohou někteří uživatelé u nás považovat za omezení. Uvědomme si ale, že celosvětově přes 60 % všech webových stránek vzniká právě na počítačích Macintosh, které jsou svým působením na poli kreativní tvorby pověstné.

Tvorba stránky

CyberStudio používá při návrhu stránky vizuální režim, ve kterém je stránka zobrazena tak, jak bude vypadat v prohlížeči. Stránka se tak vytváří podobně jako v textovém editoru, kde ji tvoří text doplněný o obrázky, applety nebo vnořené objekty, které lze přetáhnout z příslušné palety. Používat můžete tabulky, CyberStudio 3 dokonce umí načíst tabulku z disku, rámce i formulářové prvky. Parametry jednotlivých prvků se snadno nastavují v paletě Inspector, jejíž obsah se přizpůsobuje právě zvolenému prvku, takže vždy je dostupné jen to, co právě potřebujete. Propracována je také práce s barvami. V samostatné paletě lze vybírat barvy v různých systémech, např. jen bezpečné barvy pro web.

Pro umístění prvků na absolutní pozici na stránce lze využívat již zmíněné tabulky nebo tzv. plovoucí objekty (viz CSS). CyberStudio ovšem nabízí také mřížku pro absolutní polohování, kterou lze na stránku přenést podobně jako jiné objekty. Na tuto mřížku lze potom umisťovat další objekty včetně textu, jejich poloha je tentokrát stálá a nemění se například s velikostí okna. Užitečná je možnost objekty na mřížce zarovnávat. Použití mřížky se v HTML kódu odrazí stejně jako tabulka, rozdíl je ale v tom, že tabulku nemusí připravovat návrhář, ale CyberStudio ji samo vygeneruje podle aktuálního rozložení objektů. Osobně se mi tento přístup zatím u vizuálních editorů zamlouvá nejvíce, protože každý autor stránky si může vybrat styl, který mu nejvíce vyhovuje.

Přestože CyberStudio pracuje ve vizuálním režimu, je k dispozici také režim náhledu. Zde fungují odkazy a rozpočívají se animace (viz DHTML). Navíc je možné zvolit, jaký prohlížeč má být simulován, takže například při volbě Explorera pro Windows se typicky zvětší písmo. Přirozeně že stránku lze také přenést do libovolného instalovaného prohlížeče pro zcela přesný náhled.

Blíže k HTML

Řada uživatelů dává při návrhu webových stránek přednost kódování v HTML. Ani o tuto možnost v CyberStudiu nepřijdete, kdykoliv lze totiž přepnout z vizuálního režimu do režimu zdrojového kódu a pracovat v něm.

Při přepínání mezi režimy zachovává CyberStudio výběr, takže pokud je ve vizuálním režimu vybrán obrázek, je v režimu zdrojového kódu vybrán odpovídající úsek kódu a naopak. Kód lze zadávat ručně, ale samozřejmě funguje i přetažení prvků stránky z palet. Pro přehlednost je možné zapnout zvýraznění syntaxe, případně číslování řádek. K dispozici je také kontrola vytvořeného kódu na kompatibilitu se zvolenou sadou prohlížečů. Zobrazují se nejen prohřešky proti syntaxi, ale na žádost i varování o problematických značkách či attributech.

Kromě klasického textového zobrazení zdrojového kódu stránky nabízí CyberStudio také skvělé hierarchické zobrazení. Zde je kód organizován podle svého významu do osnovy, která umožňuje přehlednější zobrazení kódu a skrývání jeho částí. Základní prvky osnovy tvoří značky (párové i nepárové), jejich atributy, HTML text a komentáře. Opět je tedy možné vytvářet HTML kód bez omezení.

Hezky česky

A jsme u jedné z vlastností CyberStudia, kterou tento program převyšuje snad všechny ostatní vizuální webové editory. Ano, řeč je o podpoře různých kódování stránky, mezi kterými nechybí ani pro nás tak důležité středoevropské kódování ve verzi MacOS, ISO Latin 2 i Windows. Stačí z nabídky vybrat příslušné kódování a o vše ostatní včetně vygenerování metaznačky s názvem kódování se program postará sám. V předvolbách je také možné pro každé kódování nastavit různé fonty, takže text se skutečně i při návrhu zobrazuje s háčky a čárkami.

Něco jiného je ovšem práce se zdrojovým textem stránky, kde se přirozeně správně zobrazuje pouze macovské kódování (pokud je nastaven český font). V tomto režimu také nedoporučuji měnit kódování, při přepnutí do vizuálního režimu se totiž text konvertuje, což vede ke "ztrátě češtiny".

Ve znamení CSS a DHTML

Rozšíření kaskádových stylů a dynamického HTML přimělo také tvůrce vizuálních editorů k zařazení jejich podpory. Nejinak je tomu i v CyberStudiu 3, které usnadňuje používání stylů i DHTML.

CyberStudio podporuje Cascading Style Sheets, Level 1 (CSS1), definovat lze styly přiřazené značkám HTML, třídy stylu (class) i styly pro jednotlivé elementy (ID). Styly mohou být interní, uložené u každé stránky, vytvářet a používat lze ovšem i externí soubory s popisem stylů. Práce se styly se zde podobá používání stylů v DTP programech. Uživatel může definovat typografické charakteristiky textu, jako je písmo a zarovnání, nastavit rámeček, barvu pozadí, způsob zobrazení seznamů i absolutní polohu u plovoucích objektů. Vše se snadno nastavuje vyplněním příslušných parametrů v paletě Inspector, o vytvoření popisu stylu v HTML kódu se program stará sám. Aplikace stylu se liší podle jeho typu. Styl značek se aplikuje automaticky, stylové třídy lze přiřadit libovolnému textu (řádku, odstavci, oblasti, stránce) podobně jako v textovém editoru, pouze aplikaci ID stylu je zatím nutné kódovat ručně

v HTML.

Druhou populární oblastí je dynamické HTML, což je vlastně spojení HTML s JavaScriptem. CyberStudio umožňuje na stránkách používat některé připravené DHTML prvky, jako jsou animovaná tlačítka, skript pro přepnutí na náhradní stránku, pokud prohlížeč nepodporuje použité prvky, nebo skript, který po otevření stránky spustí zvolenou akci. Vše lze nastavit bez nutnosti napsat řádek kódu v JavaScriptu.

CyberStudio disponuje řadou připravených akcí, jako je zobrazení zprávy v okně nebo stavovém řádku, změna barvy pozadí nebo polohy plovoucího objektu, přehrání zvuku apod. Posloupnost těchto akcí lze vázat na různé události, jako je vstup ukazatele do oblasti odkazu nebo stisknutí klávesy, definované u každého odkazu.

Kromě připravených prvků podporuje CyberStudio také vytváření DHTML animací. Jejich základem jsou plovoucí objekty, u kterých lze v čase měnit polohu, viditelnost i obsah. Vše je opět uživatelsky velice příjemné. K dispozici je časová osa, umožňující snadno definovat polohu a viditelnost jednotlivých objektů v různých časech. Do osy je také možné přidat již zmíněné akce, takže v určitém bodě animace lze například změnit barvu pozadí. Animace může být cyklická i palindromická (běží tam a zpět), používat lze také několik různých animačních scén. Animace se mohou spustit při otevření stránky, jejich spuštění či zastavení lze ovšem vyvolat také příslušnou akcí. Celkově je práce s animacemi přirozená, opět nemusíte napsat ani řádku kódu.

Správa stránek

CyberStudio pracuje se stránkami ve zdrojovém tvaru. To je velice příjemné, protože ho můžete použít i pro úpravy stránek vytvořených v jiném editoru. Můžete dokonce importovat celé hnízdo stránek, a potom lze využít vestavěného správce stránek.

Správce stránek v CyberStudiu je dokonale integrován s macovským správcem souborů Finder, kterého při údržbě hnízda stránek plně nahradí. Sadu stránek a dalších souborů můžete zobrazit v typické adresářové struktuře, kde lze soubory libovolně přejmenovávat a přemísťovat, přirozeně s možností automatického updatu vazeb. K dispozici je také zobrazení vazeb mezi stránkami a paleta Link inspector zobrazující všechny příchozí i odchozí odkazy zvolené stránky. Způsob zobrazení může uživatel nastavit podle vlastních představ, správce stránek nejen přehledně zobrazuje strukturu hnízda, ale umožňuje ji také snadno měnit. K dispozici je silný příkaz pro vyhledávání a náhradu, který umí pracovat s regulárními výrazy. V neposlední řadě je zde možnost přímého uploadu stránek na webový server a nově také opačný proces, tj. download stránky se všemi souvisejícími soubory z webového serveru.

Použití

Předchozí řádky naznačily komplexnost, jakou při zpracování webových stránek nabízí CyberStudio 3. Uživatel může začít s rychlým návrhem ve vizuálním režimu, poté provést nezbytné vyladění kódu přímo v HTML a podívat se na výsledek v několika různých náhledech. Použití nových technologií, jako je CSS a DHTML, je snadné a přirozené, nechybí ani správce stránek zjednodušující práci s větším množstvím webových stránek. A to jsem se ještě nezmínil o vestavěném editoru skriptů, o podpoře WebObjects nebo o možnosti měnit databázi HTML značek. Také uživatelské rozhraní je příjemné a přehledné, včetně dobře organizovaných palet. A pokud přece jen narazíte na problém,

určitě najdete řešení v obsáhlém manuálu.

GoLive CyberStudio 3.0 je jednoznačně nástroj pro profesionální přípravu webových stránek. Díky podpoře řady kódování (včetně středoevropského) je vhodný i pro uživatele připravující stránky v českém či slovenském jazyce, což zdaleka není u vizuálních editorů běžné.

Roman Barták

Vizuální editory – možnosti a meze

Vizuální webové editory získaly pověst programů, ve kterých se webové stránky připravují snadno a rychle, ale uživatel se zároveň musí některých vlastností vzdát. Jejich základní předností je to, že po návrháři nevyžadují znalost jazyka HTML, ale stránky lze připravovat podobně jako v textovém editoru nebo lámacím programu.

Na druhou stranu právě automatické generování HTML kódu se stalo nejvíce kritizovaným místem mezi autory, kteří chtějí mít kód stránky pod kontrolou. Tato snaha o "pohled do útroby" má samozřejmě své racionální opodstatnění. Znalec HTML kódu je totiž schopen vytvářet efektivnější (rozuměj kratší) a průhlednější kód a může bez omezení používat nejnovější značky HTML. Poslední verze vizuálních editorů proto zpřístupňují také HTML kód stránek, který lze ve větší či menší míře upravovat.

Také generátory kódu převádějící vizuální návrh do HTML se zlepšují a generují přehlednější kód, což platí hlavně u editorů používajících absolutní polohování prvků na stránce. S editory pracujícími na principu textového editoru, tj. s plovoucím textem doplněným o obrázky, tabulky a spol., jsou problémy ohledně efektivity a čitelnosti kódu minimální. Dnešní nejvyvinutější vizuální editory dokonce umožňují přizpůsobit generátor kódu například konkrétnímu prohlížeči.

Zbývá nám tedy poslední, ale v našich krajích o to bolestivější omezení, a to nedostatečná podpora lokálních jazyků. Potřebujete-li vytvářet stránku v češtině nebo slovenštině, nezůstává často nic jiného, než abyste sáhli přímo do HTML kódu. I v této oblasti se ale blýská na časy, jak ukazuje příklad editoru CyberStudio.